

Geroepen?

Gebed naar psalm 63

God, u bent mijn God, u zoek ik,
naar u smacht mijn ziel,
in deze wereld die u zo nodig heeft.
Mensen hebben U ervaren,
En die ervaringen zijn opgetekend, in uw woord,
Waaruit wij straks gaan lezen.
⁴Uw liefde is meer dan het leven,
mijn lippen zingen uw lof.
⁵U wil ik prijzen, mijn leven lang,
roepend uw naam, de handen geheven.
⁶Dan wordt mijn ziel verzadigd met uw overvloed,
jubel ligt op mijn lippen, mijn mond zal u loven.
⁷Liggend op mijn bed denk ik aan u,
wakend in de nacht prevel ik uw naam.
⁸U bent altijd mijn hulp geweest,
ik juichte in de schaduw van uw vleugels.
⁹Ik ben aan u gehecht, met heel mijn ziel,
uw rechterhand houdt mij vast.
Ik heb U nodig. Wilt u met uw Geest mij hart verlichten,
Om het pad te zien waarop ik samen met U wandel.
In de naam van Jezus.
Amen.

Psalm 63 spreekt over vertrouwen in God. Omdat Hij er was, zal Hij er ook zijn. David schrijft deze woorden wanneer hij in de woestijn van Juda op de vlucht is. Zijn situatie is penibel. God moet hem uit de nood helpen. Hij doet beroep op het verleden om zijn hoop te vestigen op de toekomst.

Ook Hanna gaat op die manier bidden. Ze is al jaren kinderloos, terwijl de andere vrouw van haar man, Peninna, wel kinderen krijgt en Hanna pest en tergt. Ook Hanna is in nood. In die diepe nood komt er bij haar een gedachte op, dat ze, wanneer ze zwanger zou zijn, haar eerstgeborene aan de Heer zou schenken, dat wil zeggen afgeven aan de tempeldienst.

In dat kader lezen we de eerste schriftlezing uit 1 Samuël 1. Hanna voelt zich geroepen om de kleine Samuël af te geven. Maar haar moederhart spreekt ook. In de tweede lezing horen we over de roeping van Jezus' leerlingen. Die aarzelen geen moment.

1 Sam 1: 20-28a

Hanna werd zwanger en na verloop van tijd baarde ze een zoon. Ze noemde hem Samuel, 'want,' verklaarde ze, 'ik heb hem aan de HEER gevraagd.'

²¹Toen Elkana het jaar daarop weer met zijn familie op weg ging om de HEER zijn jaarlijkse offer te brengen, wilde hij de gelofte inlossen. ²²Maar Hanna ging niet mee. Ze zei tegen haar man: 'Pas als het kind van de borst is, zal ik hem brengen. Dan zal hij voor de HEER verschijnen en daar voor altijd blijven.' ²³Haar man Elkana antwoordde: 'Doe maar wat jij het beste vindt. Blijf thuis zolang je hem nog

zelf voedt. Laten we hopen dat de HEER dan niet van zijn belofte terugkomt.' Hanna bleef dus thuis en voedde haar zoon totdat ze hem de borst ontwend had. 24Zodra het zover was, nam ze hem mee naar Silo en bracht hem, zo jong als hij was, naar het heiligdom van de HEER. Ze had ook een driejarige stier bij zich, een efa meel en een zak wijn. 25Ze slachtten de stier en brachten de jongen naar Eli. 26Daar zei Hanna: 'Neem me niet kwalijk, heer, zo waar u leeft, ik ben de vrouw die destijds hier bij u tot de HEER heeft gebeden. 27Om deze zoon heb ik gebeden, en de HEER heeft mij gegeven waar ik om heb gevraagd. 28Nu geef ik hem op mijn beurt aan de HEER, voor alle dagen die hem gegeven zijn.'

Marcus 1: 14-20

Toen Jezus langs het Meer van Galilea liep, zag hij Simon en Andreas, de broer van Simon, die hun netten uitwierpen in het meer; het waren vissers. 17Jezus zei tegen hen: 'Kom, volg mij! Ik zal van jullie vissers van mensen maken.' 18Meteen lieten ze hun netten achter en volgden hem. 19Iets verderop zag hij Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en zijn broer Johannes, die in hun boot bezig waren met het herstellen van de netten, 20en direct riep hij hen. Ze lieten hun vader Zebedeüs met de dagloners achter in de boot en volgden hem.

Ik hou van Marcus. Onomwonden, directe stijl, pijlsnel vooruit. We zitten halverwege het eerste hoofdstuk en daar verschijnt al het optreden van Johannes de Doper, de doop van Jezus, Jezus in de woestijn, de gevangenneming van Johannes en een optreden van Jezus in Galilea. Dat alles op vijftien verzen. Marcus houdt zich niet bezig met engelen en herders, stal en voederbak. Schrijven is schrappen, zegt men toch? Schrappen tot je de kern overhoudt. Blaise Pascal schreef: Ik had geen tijd om een korte brief te schrijven, het is dus een lange geworden.

Wanneer je de tijd neemt om te schrappen, dan krijgt wat overblijft nadruk. Elk woord in het Marcusevangelie doet ertoe.

De buitenkant van de korte passage toont ons twee keer twee broers die aan het werk zijn. De eersten wierpen hun netten uit, de anderen waren netten aan het herstellen. Allemaal vissers die aan het Meer van Galilea hun brood verdienden.

In beide situaties horen we dat Jezus langskomt en dat de broederparen meteen alles achterlaten en Jezus volgen. De eersten laten hun netten achter, de anderen laten hun vader achter en de boot en het hele visserijbedrijf met dagloners en al.

Ik had ooit een vriendin, die even plots vertrok, haar idealen achterna. Wij waren twee buitenbeentjes die in Leuven twee richtingen combineerden en dan nog de twee zelfde: Oude geschiedenis en Bijbelse wetenschappen. Toen we aan ons laatste examen bezig waren, we waren er bijna, stond mijn vriendin ineens op en zei: Ik ga dit niet afmaken. Ik ga naar de andere kant van de wereld om daar mensen te helpen." Het heeft twintig jaar geduurd voor ik haar heb teruggezien. Blijkbaar was er iets wat haar plots riep. Ze had geen tijd meer om haar laatste examen af te maken. Ze had geen tijd meer om afscheid te nemen. Ze was gelijk met de westenwind vertrokken.

Wanneer ik Marcus lees, dan zie ik dat zo voor mijn ogen. De toekomst was al uitgestippeld voor Simon en Andreas, voor Jakobus en Johannes, maar toen kwam er een droom voorbij en ze moesten mee.

En wat voor droom... Ik zal van jullie vissers van mensen maken.

Jullie zijn goed in vangen, opvangen. We gaan mensen opvangen, mensen die in de diepe zee in nood zijn geraakt, mensen wie het water aan de lippen staat, mensen wiens boot in de storm is terechtgekomen, mensen die naar adem happen, mensen die niet kunnen zwemmen, die zichzelf niet kunnen redden... die mensen gaan we vangen, opvangen, we gaan ze sterken, we gaan ze voeden, we gaan ze naar hun bestemming brengen. Het is een mooie uitdaging,

natuurlijk en het roept bij de leerlingen vanbinnen. Dit is het echte leven. Hiervoor zijn wij op de aarde. Hiervoor leven wij.

Een roeping vind je niet alleen op geestelijk vlak. Het gaat om een innerlijke gedrevenheid, een taak die je wil en moet uitvoeren. De motivatie heeft niet met geld of status te maken, maar met waar het om draait. Dat geeft wilskracht en doorzettingsvermogen. Dat kan op vlak van politiek zijn, op vlak van je inzetten voor mensen of voor de aarde, doorbreken met een nieuw gedachtegoed, dat kan ook in je eigen kerk.

Vanbinnen in het hart van Hanna ontstaat ook een roep. Aanvankelijk lijkt die meer op een schreeuw om aandacht. Hanna is verdrietig omdat ze geen kinderen kan krijgen, omdat ze daardoor niet voor vol wordt aanzien, ook al is ze de lieveling van haar man Elkana. In het heiligdom van Silo gaat ze bidden. Niet alleen bidden. Binnen in haar roept iets. "Heer, schenk mij een zoon, dan schenk ik hem voor zijn hele leven aan U". Ze weet nog niet goed wat ze zegt. Zo gaat dat meestal met roeping. Je ziet een ideaal voor je en gaat er helemaal voor zonder rekening te houden met de muren waar je over moet, de hindernissen waar je langs moet, de vijanden waartegen je ten strijde moet trekken.

Hanna wordt zwanger. Negen maand veilig in de buik. Dichter kan het kind niet zijn. Daarna het voeden. Gelukkig nog niet met een flesje, toen. En na een jaar trok Elkana weer naar het heiligdom, dat deden ze normaal samen, elk jaar, maar Hanna besluit niet mee te gaan daarheen. Waarom niet? Het jongetje was er nog niet klaar voor; hij werd nog door zijn moeder gevoed... Maar dat had ze ook aan Eli kunnen vertellen, niemand zou het haar kwalijk hebben genomen. Toch gaat Hanna niet mee. Is de confrontatie met de plek waaraan ze haar zoon zal afgeven te groot? Hoopt ze dat er misschien iets gebeurt met het heiligdom, waardoor ze zonder blozen haar belofte aan God kon intrekken? Hoopte ze dat haar man haar zou tegenhouden? – Want strikt genomen, in de maatschappij van toen, was de belofte van een vrouw niets waard. Ze moest door het stilzwijgen van haar man bekrachtigd worden. Elkana bekrachtigt: Goed, doe maar volgend jaar, jij weet wat het beste is.

Uiteindelijk brengt Hanna de kleine Samuël naar het heiligdom. Het kan niet anders dan dat ze op de hoogte is van hoe het er daar aan toe gaat. Silo had een verschrikkelijke reputatie. Priesters maakten misbruik van hun positie. Ze namen de beste stukken vlees van de offers, namen dat desnoods met geweld, ook de delen die aan God toebehoorden. Ze sliepen ook met vrouwen die aan de deur samenkwamen. Samuël had gelukkig de geestkracht van zijn moeder. Hij werd een bijzonder rechtlijnig man.

En Hanna... Ze maakte elk jaar een manteltje voor haar zoon, dat ze bij de reis naar het heiligdom aan hem afgaf. Hoeveel liefde zal er in die manteltjes niet hebben gezeten!

Hanna werd geroepen om een zoon ter wereld te brengen en die weer af te geven. Haar opoffering was enorm. De leerlingen lieten hun netten achter en hun vader, hun bron van inkomsten, hun leven, hun reputatie ook.

Voor een roeping heeft een mens veel over. Teveel, vindt de entourage vaak. Ik hoorde verrassend aan hoe onze premier twee keer per week tijd maakt om zijn kinderen naar school te brengen. Onlangs hadden we een discussie aan tafel over de pensioenleeftijd. Een van mijn zonen zei tegen mij: op welke leeftijd jij ook met pensioen mag gaan, je zult het niet doen. Teveel "dedication", zei hij. En het klonk niet alsof hij trots was op zijn moeder.

Als we Marcus lezen, dan ga je volledig voor een roeping. De mannen die Jezus riep hadden ook – voor zover wij weten – geen gezin. Een gezin wordt in de bijbel erg serieus genomen. Kun je voor een roeping gaan én voor een gezin? Is een roeping een legitieme reden om

andere zaken te verwaarlozen? Of is dit teveel vanuit onze Westerse samenleving gerekend, waarin het aantal plichten enorm is. Niet meer te vergelijken met Jezus' tijd?

En wat met een roeping om in Gods Koninkrijk te werken? Om Jezus te volgen? Mag je, moet je daar alles voor laten vallen, zoals de leerlingen van Jezus?

Op de korrel genomen bleven ze bij hun leest. Ze werden vissers van mensen. Ze gingen hun beroep, hun sterke eigenschap zo inzetten dat ze Gods Koninkrijk gestalte konden geven. Ongetwijfeld zijn er mensen nodig als de leerlingen van Jezus, die zich alleen aan Hem toewijden. Maar er zijn ook heel veel helpende handen nodig onder ons allen. De roeping blijft hetzelfde. De uitvoering ziet er wat anders uit.

Maar hoe dan ook. Of het gaat over Hanna, of het gaat over de leerlingen van Jezus, of het gaat over ons... Opoffering zit er altijd in, denk ik.